No. 1990 Zaterdag 4 Maart 1922. 39ste Jaargang

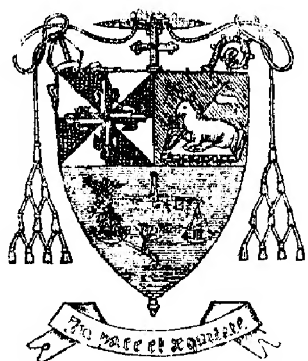
AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Brionplein Overzijde.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Fr. Michael Gregorius Vuylsteke,

van de Orde der Predikheeren,

door de gratie Gods en de gunst van den H. Stoel

TITULAIR BISSCHOP VAN CHARADRUS EN APOSTOLISCH VICARIS VAN CURAÇAO,

aan de Priesters en Geloovigen van zijn Vicariaat,

Zaligheid in den Heer.

Alle Katholieken, Beminde Geloovigen, weten, dat zij een ziel hebben, en dat het doel van ons leven hier op aarde bestaat in het zalig maken onzer ziel.

De meeste menschen echter leven, alsof zij geen ziel hadden. Zij kennen hun verplichting niet eens, dat elk schepsel door een smetteloos en heilig leven eer moeten brengen aan de Goddelijke Majesteit van zijn Schepper.

Zij denken er niet aan, dat zij een ziel hebben, en nog minder, dat zij er voor moeten zorgen in die ziel te laten uitschijnen het beeld en de gelijkenis van God. 1)

Zij weten niet, dat zij dat beeld en die gelijkenis Gods heel goed of heel slecht kunnen doen uitkomen in hun leven, dat de reden van hun aardsch bestaan is hun ziel met allerlei deugden te versieren en aldus waardig te maken om voor eeuwig te deelen in Gods hemelsche glorie.

Zij weten dit alles niet en zoeken het niet te weten.

Eenieder van U, B. G., kent zulke menschen in zijn naaste omgeving. Het zijn sommigen uwer vrienden, misschien wel bloedverwanten. Gij werkt met hen op hetzelfde kantoor, in dezelfde werkplaats, Gij ontmoet ze dagelijks. En toch is hun ziel van hetzelfde maaksel als de onze, geschapen met hetzelfde doel, voorbestemd voor hetzelfde eeuwig geluk.

B. G. Ge moet wel een hart van steen hebben, als Gij U niet bekommert om het lot dezer zielen. Maar zoo zijt Gij niet! Ge gevoelt het innigst medelijden met deze onverschilligen of arme afgedwaalden.

Zoo dikwijls Gij hen een begrafenis ziet bijwonen, hetzij van een der onzen, in vrede met de Kerk gestorven, hetzij van een hunner, zonder geloof levend tijdens zijn leven en uit deze wereld gescheiden zonder hoop, dan denkt Gij bij U zelven: Zij brengen er zoovelen ten grave, zouden ze nu nooit eens denken: Mijn beurt zal ook eens komen? En wat volgt er na den dood?

Uw geloof leert U, B. G. Uwe verplichting, dat Gij Uwe dwalende Broeders moet liefhebben. Gij wenscht hun ook werkelijk alle goeds toe voor tijd en eeuwigheid. Maar dat beteekent, B. G. dat Gij voor hen verlangt dezelfde gaven en gunsten, die de Goede God U geschonken heeft zonder eenige verdiensten van Uwen kant.

Onder alle gaven en gunsten verlangt Gij voor hen op de eerste plaats de gave des Geloofs: dat zij God mogen kennen en dien Hij gezonden heeft Jesus Christus. 2)

Dit is een eerste vereischte om tot de eeuwige zaligheid te geraken.

Herinneren Wij U, B. G. aan Uwe verplichting Uwe dwalende Broeders oprecht te beminnen met ware Christelijke Liefde, dan gevoelt Ge van zelf, dat Gij voor hunne bekeering bidden moet, veel en aanhoudend bidden, goede werken voor hen moet opdragen, opdat ook zij komen mogen tot de kennis der eeuwige waarheid.

Het is Onze dure plicht hier aan toe te voegen een ernstige waarschuwing tegen hen.

Juist omdat Gij op goeden voet met hen omgaat, hun Uw vriendschap schenkt, korter of langer met hen spreekt, leveren zij voor het kostbaarste wat Gij bezit een gevaar voor U op, het gevaar van in Uw Geloof te verslappen, het ten slotte te verliezen.

De H. Paulus waarschuwde de Romeinsche Christenen tegen een omgeving, die gevaarlijk voor hen was, gevaarlijk voor hun geloof en zeden. „Ontwijkt hen" 3) riep hij hen toe.

Dat is geen onverdraagzaamheid, maar wijze voorzichtigheid.

Onwillekeurig spreken Uw andersdenkende vrienden en kennissen wel eens over hun persoonlijke levensbeschouwing, en al willen zij U niet tot hun gevoelen overhalen, van al die gesprekken blijft toch iets bij U hangen.

Het feit alleen reeds, dat zij oogenschijnlijk zoo rustig en gemakkelijk door het leven gaan, zonder geloof in het bovennatuurlijke, zonder kerkelijke verplichtingen, terwijl zij toch in menig opzicht eerlijk en fatsoenlijk te werk gaan, hun maatschappelijke taak zelfs nauwgezet vervullen, spaarzaam en matig zijn, aangenaam en beleefd in den omgang, voor hun huisgezin goed zorgen, dit feit alleen reeds, B. G., houdt voor Uw Geloof gevaar in.

Al zijn zij er volstrekt niet op uit U te schaden, een geregelde omgang met hen blijft een gevaar voor U.

Het zou beter voor U zijn zulke voorbeelden van krachtens de natuurlijke orde goed levende menschen niet voor oogen te hebben. Onwillekeurig vraagt men zich af: zijn de Katholieken dan zooveel beter dan zij? ja, somtijds, gaat men zoo ver den Mahomedaan te stellen boven den Christen om zijn streng geloof aan den Eénen God en diepen godsdienstzin.

Maar zij allen missen het ware Geloof, door God zelf ons geopenbaard door Zijn Zoon, Jesus Christus, Onzen Heer.

Zij volgen Hem niet Die alleen is „de weg, de waarheid en het leven." 4)

Het bovennatuurlijke beginsel ontbreekt hen.

Zegt dus niet tot U zelf B. G.: Ik heb het geloof en de Sacramenten; ik bid en tracht deugdzaam te leven, en zie! 'n ongeloovige, de ongedoopte, is dikwerf voor mij een beschaming. Welk een moeite kost het mij in de bekoring staande te blijven, na gevallen te zijn op te staan uit de zonde, met mijn zondige gewoonte te breken en voor goed!

Gij zoudt geneigd zijn, evenals zij, zonder geloof, zonder kerkelijke verplichtingen, zonder Sacramenten door het leven te gaan.

Uitwendig is er zoo weinig verschil tusschen uw bestaan en het hunne.

Om Uw veel moeilijker verplichtingen en zwaardere lasten zijt Gij geneigd hen hun gemakkelijk leven te benijden.

Reeds Koning David ondervond hetzelfde, als hij zegt: Bijna wankelden mijne voeten, bijna glipten mijne treden uit. Want ijverzuchtig was ik op de ongerechtigen, als ik den vrede des zondaars zag."—5) Ik dacht dat uit te vorschen; een last was het voor mij, totdat ik intrad in Gods heiligdom en ik begrip verkreeg over hun uiterste." 6)

Ziet naar het einde! Beminde Geloovigen.

Ons bovennatuurlijk bestaan krijgt vooral zijn beteekenis na het einde van onze aardsche omwandeling.

Maar ook reeds hier in dit leven is er een groot verschil tusschen natuur en bovennatuur.

Het natuurlijk bestaan hebben we hier op aarde gemeen met alle sterfelijke schepselen, het bovennatuurlijke, het onsterfelijke deelen we met Gods lieve heiligen en engelen, ja, met God zelf, hier op aarde zoowel als eenmaal in den schoonen Hemel.

De menschen, die het bovennatuurlijke leven uit Gods genade en liefde niet kennen, weten niet vanwaar zij komen, noch waar zij heengaan. Maar Gij, B. G. weet, dat God de schepper is van Uwe onsterfelijke ziel, en de eindbestemming voor 's menschen lichaam en ziel de Hemel is.

Zij gelooven aan geen onsterfelijke ziel, en kunnen zich het geestelijk leven der ziel moeielijk voorstellen. Zij begrijpen niet, wat het is, dat wij, om bovennatuurlijk te leven, moeten trachten met behulp van Gods genade Gods beeld en gelijkenis in onze zielen te laten uitkomen, onze zinnelijke natuur in bedwang te houden en dienstbaar te maken aan het hoogere zieleleven van geloof, hoop en liefde, en alle andere deugden in onze zielen aan te kweeken.

Maar toch veroordeelen wij die andersdenkenden niet.

Wij gelooven, dat de Goddelijke Verlosser voor alle menschen gestorven is en Zijn kostbaar Bloed vergoten heeft om allen zalig te maken.

Er was nooit een ziel, die niet voldoende genade ontving om, bij getrouwe medewerking, den eeuwigen dood te ontkomen.

Het is een dwaling te zeggen, dat onder de heidenen geen enkele ziel kan behouden worden.

Dit strijdt met Gods barmhartigheid, teedere liefde en strenge rechtvaardigheid. De Zoon Gods is het Licht, het waarachtige Licht, dat elken mensch verlicht die in deze wereld komt. 7)

„God wil, dat alle menschen zalig worden en tot de kennis der waarheid komen," 8) alle menschen, dat is zonder uitzondering van jood of heiden. „Wij hopen in den levenden God, Die de Verlosser is van alle menschen," 9) van alle menschen zonder onderscheid.

Wij beschouwen het als een ketterij, door Paus Alexander VIII veroordeeld: „dat de heidenen, joden en ketters geen invloed van Jesus Christus ondervinden, maar dat hun wil zonder hulp, dat is, zonder genade is."

Wij beschouwen het als een ketterij door Paus Clemens XI veroordeeld: „dat er buiten de Kerk geen genade gegeven wordt."

Het Licht, dat elken mensch verlicht, schijnt overal, ook in de ziel van elken mensch afzonderlijk. En, indien zij, die buiten de Kerk, en buiten de geopenbaarde leer van Jesus Christus leven, getrouw beantwoorden aan den H. Geest, zal God in Zijn verborgen barmhartigheid hun genadig zijn, al blijft de wijze waarop voor ons dikwerf verholen. Gods barmhartigheid is zoo groot en zoo wonderbaar, de verdiensten van den Verlosser der wereld zijn zoo oneindig groot, dat zij met het schamele licht, dat zij ontvangen, zalig kunnen worden. De mogelijkheid daartoe bestaat voor hen.

Wij, die gelooven, daarentegen, wij leven in de orde der volle, overvloedige genade.

Wanneer wij spreken van de genade Gods, dan bedoelen wij daarmede iets inwendigs, wonende in de ziel. Deze genade is een gave Gods in de ziel gestort uit liefde, niet verschuldigd aan de natuur. Het is een Goddelijke kracht aan de natuur van den mensch toegevoegd, een volmaaktheid, hooger dan de natuur, welke de ziel verheft tot de bovennatuurlijke orde en haar opvoert tot het Christelijk, tot het eeuwig leven.

Met andere woorden: de genade is de heiligende kracht en invloed des H. Geestes, Die Zelf in de ziel tegenwoordig is en er Zijne heiligheid verspreidt.

Wanneer de genade Gods een ziel treft, neemt zij in 't verstand den vorm aan van geloof, in den wil den vorm van hoop, en in het hart den vorm van liefde. Geloof, hoop en liefde zijn de drie eerste uitwerkingen van den H. Geest in de ziel.

Van het begin der wereld af heeft de H. Geest in de zielen der menschen Zijn heiligende kracht uitgewerkt. De Heiligen van het Oude Verbond zijn daar ten bewijze. Groote mannen van het Oude Verbond, van Abel, den rechtvaardige, tot Enoch, van Enoch tot Noë, van Noë tot Abraham, van Abraham tot Mozes, behooren tot de Uitverkorenen.

In de 12 stammen Israëls vermenigvuldigden zich de heiligen Gods voortdurend. Zij allen werden geheiligd door de vooruitwerkende kracht der Verlossing door Jesus Christus. Nog in het Oude Verbond is David bekeerd en de H. Maagd onbevlekt ontvangen uit kracht van het allerkostbaarst Bloed van Christus.

Maar nog grooter genaden dan algemeen geschonken werden onder de Oude Wet, worden in alle volheid gegeven aan de Leden der Kerk door middel der H. Sacramenten.

De H. Sacramenten geven ons de heiligende genade of vermeerdering ervan, en schenken daarenboven nog elk afzonderlijk hun bijzondere genade, als wij door de doodzonde geen hinderpaal stellen om al die genaden te kunnen ontvangen.

Zoo ontvangen wij bijv. in het Sacrament der Biecht behalve de vergiffenis der zonden, vermeerdering van berouw en versterking van den wil om voortaan de gevaren en zondige gelegenheden beter te vermijden.

Waarlijk, Christus kon zeggen: Ik ben gekomen, opdat zij het leven zouden hebben, en het meer overvloedig zouden hebben." 10)

Cristus heeft na Zijn hemelvaart den H. Geest gezonden met zulk een overvloed van genaden, dat het alle denkbare mate te boven gaat.

Door die genaden zijn wij als Kinderen Gods met onzen Hemelschen Vader vereenigd door de innigste banden.

Maar beantwoorden wij ook aan dien overvloed van genaden, B. G.?

Leven we niet te wereldsch; te veel voor genot, voor onze zaken, onzen handel, het geld?

Helaas, velen leven voor nog slechter doeleinden; in trots, hebzucht, afgunst, jaloerschheid, in haat jegens elkander.

Daar zijn er B. G. die hun leven doorbrengen in losbandigheid en wellust, menschen, die zich zelfs geen oogenblik herinneren, dat hun lichaam gemaakt is om te dienen tot tempel van den H. Geest.

Hebben andersdenken B. G. niet volop reden zich over het leven van menigeen onzer te verwonderen, ja zelfs zich eraan te ergeren? Vergeet echter niet, dat Gij tegenover de dwalende broeders een roeping hebt te vervullen. Gij moet hen stichten door uw goed gedrag, door uw hooger, reiner leven. Uw bovennatuurlijke leven moet hen tot nadenken brengen.

Herinnert U daarom den steen, waaruit gij gehouwen zijt." 11) Leeft als voorbeschikten voor het eeuwig leven en laat de verkeerdheden dezer wereld U niet verlokken en omlaag halen. Niet wereldsch maar hemelsch zij onze handel en wandel. Onwaardeerbaar is de weldaad U door God bewezen door U te roepen tot de waarheid. Beseft Uw uitverkiezing. „Wandelt als kinderen des lichts." 12) Sticht elkander door woord en daad, geeft aan zwakken en onwilligen onder ons het goede voorbeeld en bidt veel voor de bekeering uwer dwalende broeders.

Bij het aanbreken van dezen H. Vastentijd sporen Wij U allerdringendst aan veel te bidden en goede werken te verrichten, allereerst tot eigen heiliging, maar vergeet daarbij toch ook niet de slapende, zwakke, onwillige of dwalende broeders.

Bidt met Ons mede, Die niet ophouden met den H. Paulus „voor U allen te bidden en te smeeken, dat Gij vervuld moogt worden met de kennis van Gods Wil in alle wijsheid en geestelijk inzicht." 13)

Ten slotte verzoeken Wij dringend de hulp uwer gebeden en goede werken voor onze Moeder de H. Kerk en Haar zichtbaar Opperhoofd, den nieuwen Paus van Rome, voor H. M. onze geliefde Koningin en Haar Koninklijke Familie, en voor allen die in overheid over U gesteld zijn, in het tijdelijke zoowel als in het geestelijke.

Krachtens de bepaling van enz. (hier vastenwet voorlezen).

En zal dit ons Schrijven in alle kerken en openbare kapellen van Ons Vicariaat worden voorgelezen op Zondag Quinquagesima.

Gegeven op Curaçao, den 14 Februari 1922.

FR. MICHAEL GREGORIUS.

1) Gen. 1,26. 2) Joan. 17,3. 3) Ad Rom. 76,17. 4) Joan. 14,6. 5) Ps. 72,2. 6) Ps. 72,17. 7) Joan. 1,9. 8) I Tim. 2,4. 9) I Tim. 4,10. 10) Joan. 10,10. 11) Isaias 51,1. 12) Joan. 12,36. 13) Col. 1,9.

Vasten- en Onthoudingswet

voor het Apostolisch Vicariaat van Curaçao.

Volgens verschillende bepalingen van den H. Stoel en de laatste dispensatie, 18 October 1904 verleend, welke voor 30 jaren geldende zal blijven, en volgens de jongste uitgave van het Wetboek voor Kerkelijk Recht is voor het Apostolisch Vicariaat van Curaçao de Vasten- en Onthoudingswet als volgt:

1°. Zij, die krachtens hun leeftijd tot VASTEN gehouden zijn, worden daartoe slechts verplicht op alle Vrijdagen der Vasten, op Paaschzaterdag tot 's middags 12 uur en op de vigilie van Kerstmis.

2°. Het is verboden vleesch te eten op de Vrijdagen gedurende de Vasten, Paaschzaterdagmorgen tot 12 uur en de Vigilie van Kerstmis.

3°. Elken dag, dat men vleesch mag eten, mag men dit ook meermalen 's daags doen.

4°. De Onthoudingswet verbiedt alleen het gebruik van vleesch en vleeschsaus.

5°. Het gebruik van melk, boter, kaas, eieren en reuzel is toegestaan, ook op den Goeden Vrijdag.

6°. Vleesch en visch gebruiken bij den zelfden maaltijd is niet langer verboden.

7°. De Vasten en Onthouding verplichten slechts tot 12 uur 's middags van Paaschzaterdag.

8°. Iedere militair, die gebruik maakt van de Militaire keuken, en alle zeevarenden, voor zoover zij beschouwd kunnen worden tot ons rechtsgebied te behooren, mogen elken dag van het jaar vleesch eten, behalve op den Goeden Vrijdag.

9°. Allen, die van deze Dispensatie gebruik maken, zijn niet *verplicht* in plaats van het vasten en onthouden andere goede werken te verrichten.

Echter sporen Wij allen aan door gebed en werken van godsvrucht aan te vullen, wat aan hun boetvaardigheid mocht ontbreken, doordat zij van deze dispensatie gebruik maken.

Gegeven op Curaçao, 14 Februari 1922.

† FR. MICHAËL GREGORIUS,

Bisschop van Charadrus,

Apostolisch Vicaris van Curaçao.

De Gelijkstelling.

Memorie van Antwoord.

Het wil den Gouverneur voorkomen, dat de zienswijze van de minderheid der Afdeelingen omtrent het aanvaarden van het beginsel der gelijkstelling de juiste is. In de algemeene beschouwingen van de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag dd. 4 April 1921 op het ingetrokken ontwerp is melding gemaakt van een missive van Z. E. den Minister van Koloniën van 30 Maart 1921, 10de afdeeling, N°. 98/133, die den K. Raad in afschrift is medegedeeld. Het standpunt van het Opperbestuur is sedert niet gewijzigd.

Het eerste lid van artikel 180 van het Regeeringsreglement laat ten aanzien van de verplichting van de bekostiging op den voet van gelijkheid van het openbaar en het bijzonder onderwijs geen twijfel, te minder waar het daarin nedergelegd voorschrift een uitvloeisel is van de voor het moederland aanvaarde grondgedachte, welke in haar toepassing onvoorwaardelijk de uitkeering aan het personeel bij het bijzonder onderwijs waarborgt van dezelfde bezoldigingen als aan de openbare onderwijzers van gelijken rang en met den zelfden diensttijd worden toegekend.

Aangezien Z. E. de Minister van Koloniën het hoogere bedrag, noodig voor het nakomen van genoemde verplichting, welk bedrag bij de wetten van 19 Februari 1921 (P. B. 1921 N°. 18) en van 29 April 1921 is toegestaan, ook voor 1922 op de ontwerpbegrooting, heeft uitgetrokken, zonder dat de eisch gesteld werd, dat deze meerdere uitgaaf geheel of gedeeltelijk door belastingverhooging zou worden gedekt, mag worden aangenomen, dat, hoewel het beginsel van de splitsing der begrooting nog niet is aanvaard of nader omlijnd, de uitgaven voor zooverre die thans wordt uitgewerkt, grootendeels uit het jaarlijksch subsidie worden bestreden.

In hoeverre de koloniale en de Rijksmiddelen verdere toepassing van het beginsel gedoogen zullen, valt thans moeilijk te bepalen. Gaarne wil de Gouverneur verklaren, dat hij den aanhef van het reeds aangehaalde artikel van het Regeeringsreglement niet uit het oog zal verliezen. Het is daarom, dat in artikel VII in het tweede lid van het nieuwe artikel 44 een kleiner aantal onderwijzers met hoofdakte voor de uitkeering als hoofdonderwijzers met hoofdakte voor de uitkeering als onderwijzer 1ste en 2de klasse medetelt, terwijl in het 6de lid van dat artikel de tegemoetkoming voor bouwkosten niet is verhoogd en evenmin in het nieuwe artikel 45 voor een grooter aantal onderwijzers en kweekelingen uitkeering zal worden gegeven dan onder de bestaande regeling het geval is, ofschoon het slot van het tweede lid van dat artikel in regelrechten strijd is met de gedachte „gelijkstelling".

Daar bij vorige ontwerpen van de zijde der Schoolcommissie bezwaren waren geopperd tegen het recht van samenroepen van dat College door den Inspecteur, wanneer deze geen lid is, en tegen het recht alle vergaderingen te kunnen bijwonen, werd gemeend, daaraan tegemoet te komen door den Inspecteur ambtshalve als voorzitter te doen optreden. Geenszins heeft de gedachte voorgezeten om macht in één persoon te willen concentreeren. Ter wille van het geven van inlichtingen behoeft de Inspecteur ook niet als Secretaris der Schoolcommissie te worden gehandhaafd. Gewenschte inlichtingen zal de inspectie van het onderwijs steeds kunnen geven, zonder dat voor vermeerdering van uitgaven voor bureelbehoeften behoeft te worden gevreesd.

Bij nadere overweging kan de Gouverneur zich dan ook geheel vereenigen met de meening van enkele leden, dat het beter is, dat niet in de verordening worde bepaald, wie voorzitter of secretaris van de Schoolcommissie is, doch dat deze zelve uit haar midden een voorzitter, ondervoorzitter en secretaris kiest.

De daarvoor vereischte wijzigingen worden hierbij voorgesteld.

Zuid-Afrikaansche Brieven

VAN DEN ZEEREERW. PATER

J. B. Gijlswijk.

In en rondom Kaapstad.

Mijn eerste bezoek aan Kaapstad was te kort voor een nauwkeurige opname maar toch lang genoeg om mij bij mijn tweede bezoek den weg te vergemakkelijken. De laatste keer kwam ik echter niet per boot maar per spoor Kaapstad binnen, zoodat ik bij het verlaten van het station mij ineens midden in de Adderley straat bevond. Ge weet het nog wel: het is de voormalige „Heerengracht", de eerst gelegde, dus de oudste straat van Kaapstad. Specifiek hollandsche gebouwen vindt men er niet meer. Waarschijnlijk zijn ze grootendeels omgehaald of verbouwd, want alle zijn echt moderne winkelhuizen. Ja, de geheele straat is één winkel. Ook vindt men er de voornaamste gebouwen als de kantoren van de respectievelijke stoomvaartmaatschappijen, het flink opgebouwde postkantoor, het station en de alom bekende Standard Bank. Langs beide zijden der straat rijden de electrische trams in tegengestelde richting en in het midden staan de auto's op vrachtjes te wachten. Het is een van de drukste straten. Te midden van al dit moderne, legde evenwel één gebouw getuigenis af van den ouden hollandschen tijd: dat der Nederl. Hervormde gemeente. Hier waren natuurlijk geen R. K. kerken te annexeeren, zoodat onze protestantsche broeders zelf een kerk moesten bouwen. Doch wat ook de hollandsche immigranten Zuid-Afrika hebben ingedragen aan noesten ijver, volharding, ondernemingsgeest; van kerkelijke architectuur schenen zij geen besef te hebben. De kerk lijkt van binnen meer op een concertzaal dan op een bedehuis. Koud, ijskoud is het daar binnen, de wit bepleisterde muren, de stijve hooge banken nooden niet tot gebed. Alleen de preekstoel, bijna 200 jaar oud, trekt de nieuwsgierigen. Het is een zwaar, massaal stuk van mahoniehout. Twee grimmige leeuwen liggen op den grond en stutten met hun breede ruggen het hoog op gebouwde gestoelte en den bijbel, in foliant formaat, die altijd schijnt open te liggen. Men schijnt het hier zoo nauw niet genomen te hebben met den protestantschen afschrik van symboliek. Want behalve de beide leeuwen, onder den preekstoel, klaarblijkelijk het zinnebeeld van den Leeuw van Juda, hangt voor aan den preekstoel nog het omkranste anker der hoop.

Met het protestantisme in Zuid-Afrika staat het al even slecht geschapen als in Europa. Echter te oordeelen naar het groot aantal kerken en kerkjes, en de vele dominés, die zich overal in groote en kleine steden hebben genesteld, is men licht geneigd een ander oordeel te vormen, Het levendig geloof vindt men alleen onder de Boeren, die zich over het binnenland van het Vereenigd Zuid-Afrika verspreid hebben. Daar, in de eenzaamheid levende, ver van alle wereldverkeer, hooren zij nog de stem Gods, maar zoo gauw zij zich naar grootere steden verplaatsen, verduistert het geloof voor het licht van restaurants, cinema's en schouwburgen.

Het geloof wordt niet meer beleefd; slechts uiterlijke vormen houdt de gemeente, zoolang het duurt, samen.

Een sprekend staaltje tot nadere toelichting herinner ik mij bij mijn uitreis aan boord te hebben waargenomen. 's Zondagmorgens om elf uur luidde zeer statig de bel van het schip ten teeken voor den aanvang der godsdienstoefeningen. Velen, van elke godsdienstige kleur, verzamelden zich in de eetzaal onder voorzitterschap van den kapitein. Bij afwisseling bad en zong men.

De engelsche hymnen werden begeleid door strijkmuziek en piano.

Van de gebeden herinner ik mij nu nog slechts de woorden: „thy Kingdom come," omdat des avonds mij die woorden zoo dikwijls te binnen schoten. Want dan kwamen diezelfde devote Godsvereerders, de dames in kleederdracht beneden peil, zich vermaken met „foxtrot" en „onestep" op de weerzinnigste wijze. En dit oneerbaar vermaak vond zijn gloriepunt in het zoo gewilde „Fancy dress ball" eenige avonden daarna. En dit alles verliep heel genoegelijk onder de oogen van den godvruchtigen voorganger der godsdienstoefeningen: den kapitein. Toen ik bemerkte, dat mijn plaats elders moest zijn, keerde ik dien jool den rug toe, maar mijn verzuchting dwaalde langs de rijen der uitgelaten reizigers: „thy Kingdom come." Of mijn gebed beter zal helpen?

Slechts één oogenblik heb ik de passagiers in een diep ernstige stemming gezien: op den 11 Nov. de herinnering aan den wapenstilstand. Omstreeks 12 uur in den middag, dat gelijk stond met elf uur in Europa, gilde de stoomfluit. De oud strijders der equipage stonden in gelid op het dek; de machine werd stopgezet; de reizigers stonden op van hun zeestoelen, en gedurende twee minuten stond elkeen als aan den grond genageld in overweging. Alleen het geruisch der golven verbrak de stilte en herinnerde ons, dat wij verre stonden van die velden, waar onze gedachten zoo dicht bij waren.

Doch we wandelden in Kaapstad. Links van de Adderley straat en paralel met deze loopt de Parliament straat. Langs dezen weg begaf ik mij naar de Cathedraal, die mij meer aantrok dan al het andere.

En geen wonder. Deze is gebouwd door den eersten bisschop van Zuid-Afrika, den eersten Dominikaan, en in deze kerk was eens werkzaam de eerste Dominikaansche bisschop van Curaçao, Mgr. P. van Ewijk. Nog heb ik menschen ontmoet, die mij vertelde het H. Doopsel ontvangen te hebben van pater Peter. In de archieven is echter omtrent hem niets te vinden.

De Cathedraal is gebouwd in gotischen stijl en heeft twee beuken. In den loop der tijden is zij van binnen gepolychromeerd en zijn de ruime vensters van geschilderde ruiten voorzien. Op twee ramen vindt men respectievelijk de beeltenissen van den H. Dominicus en Thomas van Aquino. Andere herinneringen van de Dominikaner orde zijn mij niet opgevallen. De drie altaren zijn van blank marmer, een gift der parochianen ter dankbare herinnering aan den toen reeds overleden bisschop Griffith, zoo als de koperen plaat aan den muur ons overlevert. De kerk is gebouwd van rotsblokken der Takelberg, opwelks glooiïng ook de kerk staat, zoodat de ongeveer 17 graniettrappen voor den hoofd-ingang aan het geheele gebouw een grootsch aanzien geven. De bouwmeester is bij zijn kerk gebleven. In het middenpad vermeldt een wit marmeren steen aan het nageslacht, dat daar rust Dr. Patrick, Raymond Griffith, O. P. overleden in 1862. Achter de kerk ligt de pastorie, maar van de kerk gescheiden door een straat. Op denzelfden grond vlak naast de tegenwoordige pastorie staat het huis van den eersten bisschop. Een oud-hollandsche deur en kleine ruiten, ook naar hollandschen trant, spreken van den ouderdom der woning. Nu is dit huis overgegaan op de Zusters Dominikanessen, die sinds het jaar 1864 zich aan het onderwijs wijden.

Ik sprak zoo juist van den Tafelberg. Ja, wie schrijft over Kaapstad zonder meer malen dien berg te noemen?

Overal, in elke straat ziet men dien reuzenberg. Die berg.... Doch laat ik een Afrikaander aan 't woord.

Dan hebt ge meteen een proeve van de Afrikaansche taal.

„Die grijs kop van Tafelberg, die bonkige kop, het al afgesaagde digterlike uitdrukkings geword. Almal kijk na die kop van die berg. Dis die kop, wat van uit see, of van uit die binneland die eerste sigbaar word. Dis na die kop waar die inwoners van Kaapstad na kijk as na 'n weerglas. Almal ken die betekenis van die groot witwolk, wat in die somermaande die kop van die berg bedek as onder 'n tafelkleed. Dan kom die Zuidoostenwind op. Almal weet dat daar reen kom as die berg in die wintermaande zij kop steek in 'n laaghangende donkergrijs wolk,"

En toch, al ziet elke stadsbewoner dien berg elken dag, al is die voor hem een weervoorspeller, slechts weinigen kennen de verborgenheden van dien berg. Alleen de klub der bergbeklimmers kent de paden naar den top en weet waar de mooiste bloemen welig tieren. En enkele waaghalzen op de zoo geliefde „holydays" ondernemen de gevaarlijke rotsbeklimming.

Ja, zelfs de voet van dien berg, waarlangs Kaapstad zoo idyllisch ligt, wordt door weinigen gekend. Begroeid met een onafgebroken bosch van pijn- en populierboomen, waartusschen het lage hout welig opschiet, verbergt het een groote massa klippen en ravijnen, gevormd door de zwave regens van jaar op jaar. Ja, het is een mysterieuse berg, beter bekend aan misdadigers dan aan de speurpolitie.

Juist valt mij het dagblad „Die Burger" van 14 Jan. '22 in handen dat in het Afrikaansch verschijnt. Een kort uitknipseltje vindt hier zijn plaats:

„'n Boosdoener, wat om gegronde redes hom nie in Kaapstad wens te vertoon nie, vind daar die mooiste geleentheid om hom, altans vir 'n seker tijd, weg te steek. Dis vrij wel hopeloos om hom daar te gaan soek en die polisie met sij speurders doen dan ook nie al te veel moeite nie om die gesogte persoon in hande te krij as hulle weet, dat hij berg toe gegaan het."

Er wonen zelfs vele families verspreid op en langs de uitloopers van dien berg, maar schijnen onbereikbaar en van de samenleving uitgesloten. Hoor denzelfden schrijver in het Dagblad „Die Burger." „Orals langs die voet van die berg, midde in die bosse, op plekke waar jij dit glad nie sou verwag het nie, krij 'n mens klein woonhuisies van die allereenvoudigste soort, sonder uitzondering in besit van kleurlinge. Die mense lewe daar vrank en vrij. Om die huis krij jij 'n hele swerm van kinders, wat genoeglik met 'n paar honde en varkens deurmekaar boer."

Een prachtig motief voor den schilder, Jan Steen! Maar niet alleen hij zou zich op dien berg thuis vinden; ook lanschapschilders, zelfs de modernste met hun penceel van mist en waas, kunnen hun hart ophalen aan natuurschoon.

Ik heb een tochtje gemaakt door het gebergte. Tusschen den meer dan 3000 voet hoogen Tafelberg en den aangrenzenden berg Leeuwenkop, meer dan 2000 voet hoog, ligt een lagere bergrug van plus minus 600 voet. Over dezen rug loopt een electrische tram van uit de stad en gaat rond den Leeuwenkopberg weer naar de stad terug.

Een fantastischer rit heb ik van mijn leven niet gemaakt.

De bergweg waarlangs de tram opwaarts gaat, is niet zeer steil, maar regelmatig oploopend. Aan de rondom liggende heuvels en dalen is het te merken dat de steiging toch aanmerkelijk. De zijwagen. loopen al steiler naar beneden, de villa's en nederiger woningen worden al kleiner in het groen, de waranda van het eene lustoord steekt hoog uit boven het dak en aangrenzende tuinen van het andere. Dan verdwijnt plotseling het panorama der stad, het licht der zon wordt getemperd, duister treedt weldra in en dichte bosschen omzoomen den kronkelweg waarlangs de tram zich voorzichtig naar boven werkt. De geheime stilte der natuur wordt alleen verbroken door het gekeuvel en gelach van levenlustige bergbeklimers, die zich per tram naar de de plaats begeven, vanwaar zij hun bergtocht beginnen willen. De temperatuur daalt. Een weldadige afwisseling na een flinke wandeling in de wel wat benauwende warmte der laag gelegen stad. De dicht begroeide bosschen staan in een blauwgrijs waas, de weg is nat, mijne kleeren voelen vochtig aan: klaarblijkelijk ben ik in de wolken, die ik zoo menigmaal, hoog boven mij uit, langs de toppen der bergen schuiven zag.

En als het zonlicht weer baan breekt door den alom hangenden nevel en boschpartijen, dan schuift mijn tram langs de helling der bergen, terwijl rechts van mij in de diepte de zee aanspoelt. De route rond den berg is reeds ten halve afgelegd. Hier is een hotel aan de lijn; daar naar beneden nog een, en meer dan een lager bij de zee, vanwaar de badgasten zich naar de zee begeven. Veel strand is hier niet, want overal rijzen de graniet blokken en grillige bergen recht uit de zee op. Maar hier is dàn toch een klein strand, waar, als in Scheveningen, jong en oud zich vermaken.

De meeste mijner medereizigers stapten hier uit. Hier was ook het hoogst bereikbare punt, want na een korte rit over de vlakte, was de daling van den weg zichbaar. Dan openden zich weer vergezichten, panorama's, maar nu meer bespoeld door de zee. Na mijn verblijf van eenige weken op het hoogland in het hartje van Natal en Transvaal trok mij de blauwe zee weer aan. In zacht hemelsblauw schoof zij over de vlakke rotsblokken, en spatte alleen maar in witte kuiven, als woeste en puntige rotsen haar in den weg traden. Hier en daar stak weer een huis op uit het dichte groen, later meer en meer; een lange en breede weg lag

voor ons open; we snorden langs vriendelijke landhuizen met rustige tuinen, bloemen van allerlei kleur hingen af van de waranda's, speelsche kinderen liepen heen en weer over den beschaduwden laan: we naderden meer en meer de stad, die door den uitbouw in schoonheid en schilderachtigheid zeer veel gewonnen heeft. En bij het einde van den rit stond ik weer in Adderly street, het kruispunt van alle trams.

Deze oudste straat is niet lang en eindigt al heel spoedig in het evenoude park door de Hollanders aangelegd. De zakenmenschen, zooals onze voorvaderen waren, dachten toch ook nog aan stadsverfraaiïng. In dezen smaakvol aangelegden en goed onderhouden tuin spreidt de Afrikaansche flora al haar pracht ten toon. Het is werkelijk een bloemenmuseum van de meeste verscheidene half-tropische planten. Hier en daar vindt men ook, en dat is jammer, van elders overgebrachte gewassen. Deze stadsbloemruiker schijnt ook bedoeld te zijn als het centrum der stad. Links staat het grootsche parlementsgebouw, want Kaapstad is het middenpunt der wetgeving voor Zuid-Afrika; dieper in naar links bevinden zich de Universiteitsgebouwen, die geheel wegvallen in deze grootsche omgeving.

Recht voor ons wordt de tuin begrensd door het stedelijk museum, waar een pracht collectie te bewonderen is van Afrikaansche minerologie, geologie, zoologie, botanie en anthropologie. Vooral deze laatste kamer is belangwekkend, waar men alle oude en reeds uitgestorven rassen van Afrika in levensgroote beelden voor het nageslacht bewaard. Aan den ingang van het park ligt de openbare bibliotheek, een groot en zwaar gebouw, waarvoor de vroegere Gouverneur, George Grey, zijn beste krachten gegeven heeft, en wiens verdiensten zijn erkend door de onthulling van zijn standbeeld voor deze instelling. Midden in het park staat het zware beeld van Cecil Rhodes, de stuwkracht van Zuid-Afrika, die een halve eeuw voor de ontwikkeling van Afrika gearbeid heeft. De groote Rhodes wijst geestdriftig naar het Noorden; en de beeldhouwer heeft op het voetstuk geschreven wat Rhodes zoo nauw aan het harte lag: „your hinterland is there." Hij immers is de pionier van ontwikkeling en vooruitgang van het Noorden, den Transvaal.

Ik ontmoette op mijn weg wel meer standbeelden.

En hoe kan het anders? In een land, dat zoovele herinneringen heeft, zoete en bittere. Op de markt staat een herinnering aan de zelfbewuste kracht der Boeren, het standbeeld van Jan Hofmeyr of onze Jan, zooals het opschrift luidt. Deze krachtman, hij werd in Afrika geboren, die altijd weigerde in Gouvernementsbetrekking te gaan, was de leider van den Hollandschen Boer. Nog trok mijn aandacht een monument dicht bij het station: een vrouw, hoog op een voetstuk, het zinnebeeld van de Kaapkolonie, beschermd door een gewapenden engelschen soldaat, die aan de voorbijgangers getuigt: never King had more loyal citizen."

De Kaapkolonie wordt beschermd en beïnvloed door het Engelsche Rijk. Maar de verborgen kracht is nog steeds het zich hollandsch voelen. Men houdt onweerstaanbaar vast aan de hollandsche taal.

Jammer genoeg is die schoone taal verbasterd; zoodat men nu spreekt van Afrikaansch. Maar die vasthoudentheid aan de taal, houdt het verlangen levendig naar vrijheid en doet droomen van een onafhankelijke Afrikaansche natie. G.

CORRESPONDENTIE.

Zaterdag 18 Februari 1922.

Alerlei uit Aruba.

De zes dagen geleden uit Curaçao naar Cuba vertrokken schoener „Meteor" is gegaan via Aruba en ligt nog altijd stil in de Paardenbaai van Aruba met 12 Curaçaosche werklui aan boord, wachtende op de Arubiaansche werklieden, om de reis naar Cuba te vervolgen.

De Arubianen willen echter niet meer naar Cuba vertrekken.

Wel was er 'n dertigtal van plan naar Cuba te gaan, maar na aankomst van de „Amadeo" Donderdag l.l. van dat eiland zijn onze mannen van idee veranderd.

Met deze laatste schoener, die 25 dagen geleden met 15 werklieden, naar Cuba vertrok, kwamen 15 mannen van daar terug bestaande uit: 1 Hollander, 2 Venezolanen en 12 Curaçaonaars en Arubianen. Onder dezen was er een zieke, die met platte beurs op Sabaneta per tuftuf thuis werd gebracht.

De aangekomen werklieden ontrieden de mannen om zich thans naar Cuba te begeven, zeggende: dat de Maatschappij daar maar 1 gulden (40 centavos) voor 't snijden van 2500 (100 arrobas) pond suikerriet betaalt en dat een daglooner niet genoeg verdient, om de onkosten op Cuba te dekken. Verder vertelden ze, dat de werklieden, die zich op Cuba bevinden, van die plaats weg willen, maar zij zien geen kans om dat te doen. Zelfs zeiden zij, dat *men* daar (op Cuba) de werklieden niet laat inschepen.

Toen de werklieden dit bericht vernamen, brak een deel er van het hier gesloten contract en haalde van de „Meteor" de reeds aan boord gebrachte reisgoederen.

Men vertelde ons, dat toen de met de „Amadeo" aangekomen werklieden hier aan wal stapten, zij onmiddelijk naar de kerk gingen en toen zij in Gods huis waren, kusten die mannen den vloer der kerk en dankten God, dat zij weer voet op 'n Hollandsch eiland konden zetten. Wij spraken den bovengenoemden Hollander, den tweeden chef van 't handelsdepartement aldaar, en die mijnheer zei ons, dat hij niemand aanraadt tegenwoordig naar Cuba te gaan, want daar verdient men nu niet genoeg om er van te leven. Als chef had die meneer maar 65 dollars per maand.

De bovengenoemde daad der werklieden en de verklaring van den Hollander pleiten nu niet voor Cuba's werk. Een ieder begrijpt daaruit, dat de toestand der werklieden ontredderd is en het niet raadzaam wordt geacht onze mannen aan te raden nu naar Cuba te gaan. Een wrak op 't strand is een baken in zee.

Aruba heeft in de laatste dagen weer wat regens meer gehad. Het heele jaar door heeft het op de Playa 535⁰/₀ mM in 69 regendagen geregend. Sabaneta heeft zeker heel veel meer gehad.

De eerste oogst over 't heele eiland is reeds ingehaald en de buitenlui zijn in 't volle genot daarvan. De afgesneden spruiten van sommige maisvelden zien er frisch uit en beloven, als de regens aanhouden, weer veel.

De mooiste maisvelden zijn die van Sabaneta. Daar staan de halmen opnieuw met aren.

Aruba heeft van de hier groeiende boom- en rankvruchten veel, die voor een schappelijken prijs aan den man worden gebracht.

Ook ziet men zoete aardappelen en aardnoten, van welke laatste, uit gebrek aan plantzaad in den planttijd, de oogst zeer gering zal zijn.

Koemelk daalde van 50 cents op 25 cent per kan, en een ei van 6 cts. op 3 cts.

Regens, rooiregens alleen, kunnen den toestand van dit eiland zóó maken, dat de werklieden lust hebben hier te blijven en in den omtrek zelf werk zoeken.

Tegenwoordig werken zeer veel Arubianen op Sta. Barbara.

Bestaat er geen kans om nieuw leven in de ruim zeven jaar rustende Goud-Maatschappij te blazen? Jammer dat die maatschappij, welke vroeger zulke ruime dividenden uitdeelde, eeuwig schijnt te moeten rusten.

Als ik me niet vergis, heb ik 'n tijd gekend, dat die Maatschappij 500 menschen aan 't werk had, en kon ze weer beginnen te werken, dan zullen zeker een paar honderd menschen hier zelf wat te doen vinden.

Nu dat de menschen van buiten bezig zijn van hun oogst te genieten, breken er buiten buikziekten en koorts uit. Er zijn zeer veel zieken. Dokter HOPKINS, die verleden week tegen acht uur uit de stad naar buiten zijn patiënten ging bezoeken, kon eerst tegen vier uur in den namiddag weer in de stad terugkomen, nadat hij 45 — vijf en veertig — zieken bezocht had.

Goddank! daaronder komen er geen sterfgevallen voor.

't Sensationeel bericht van 't vertrek van Dokter ARENDS uit Aruba heeft de „Playa" op en neer gegooid. Gelukkig deed later een ander officieus bericht hier de ronde, dat het eerste bericht tegen sprak en de gemoederen tot bedaren bracht. Aruba wenscht vurig zijn beide actieve geneesheeren te behouden.

De Pastoor van de Noord, de Zeereerw. Pater ST. VAN DE PAVERT, die erg ziek was, is, dank zij God, weer aan de beterhand.

Dinsdag e. k. verwachten wij hier den Rechter van 't Kantongerecht van de Benedenwindsche eilanden. Deze keer komt de Ed. Achtb. Heer Mr. CH. ELLIS. Welkom!

Begin Maart zal een stoomboot Aruba aandoen. De naam dier boot is nog niet bekend, maar velen hier zullen zeker gebruik van die gelegenheid maken, om naar Brions vaderland te vertrekken.

Gedurente 't jaar 1921 werden op Aruba geboren: 158 kinderen, t.w.: 82 v.h. M. G. en 76 v.h. V. G. Van deze 158 kinderen waren 127 in echt en 31 buiten echt geboren. Zegge: bijna ⅕ deel of bijna 20% van de geboorten.

Gedurende hetzelfde jaar zijn overleden: 207 menschen n.l. 100 mannen en 107 vrouwen. 11 Levenloos aangegeven. Op zee aan boord van de schepen zijn 11 mannen gestorven die overboord werden geworpen. Dit aantal hoort bij het sterftecijfer. Deze menschen waren of op weg naar Cuba of naar Aruba. Ook zijn er hier 32 paren gehuwd

Het bevolkingscijfer van Aruba is gedurende 1921 met 49 menschen verminderd, n.l.: 18 m. en 31 v.

Van dit cijfer moet ook afgetrokken worden alle Arubianen, die op Cuba zijn overleden.

328 zeilschepen werden in 1921 ingeklaard en 320 uitgeklaard. Ook 3 stoomschepen deden de Paardenbaai aan.

Met de aangekomen schepen kwamen 3015 passagiers aan, terwijl met de vertrokkenen 2343 passagiers zijn gegaan.

In de laatste dagen zijn de Chaparra" en de Beatrix met Bonairiaansch zout uit Bonaire via Aruba naar Cuba vertrokken, terwijl de „Engracia" en de Albertina" hier langs den koers naar Colombia gezet hebben.

De nieuwe rooiwaterkeering aan den westkant van den mond van Lagoen, die gemaakt werd om de Paardenbaai schoon te houden, heeft al een mooie lengte en nog 'n paar weken meer dan is hij geheel gereed.

Evenals San Nicolaas en Sabaneta kreeg Santa Cruz ook een politiewacht met een dienstdoenden agent daar gestationeerd, Sabaneta en Noord 'n huis, waar de dokter wekelijks gaat, om de zieken van dat district te zien en last not least 'n kantoor, waar de Heer Gezaghebber twee maal 's maands gaat, om de menschen daar te hooren, die met Zijn Hoog Edel Gestrenge over hun belangen wenschen te spreken.

Dat alles neemt plaats in eenzelfde huis met geschikte vertrekken daarvoor.

Berichten uit de Kolonie.

Inspectiereis.

Maandagmiddag zal Zijne Excellentie Gouverneur Mr. N. J. L. BRANTJES met de *Venezuela* zijn inspectiereis naar de Bovenwindsche eilanden beginnen. Z. Exc. wordt slechts vergezeld van zijn Militairen Adjudant en den Administrateur van Financiën.

In Puerto Cabello zal de Gouverneur de boot verlaten om per spoor de reis naar Caracas te maken, waar Z. Exc. door het Venezolaansch Bestuur officieel zal worden ontvangen. Den volgenden dag begeeft Mr. Brantjes zich dan weer van Caracas naar La Guaira om daar zich opnieuw in te schepen aan boord van de *Venezuela* tot voortzetting der reis via Trinidad en Barbados.

De verhouding tusschen Venezuela en Nederland is buitengewoon hartelijk. Onlangs werden de Minister President en de Minister van Koloniën begiftigd met het Borstbeeld van den Bevrijder, Simon Bolivar orde 2e klasse.

Wij wenschen Zijne Excellentie een aangename en voorspoedige reis, vele aangename indrukken op zijn doorreis door een gedeelte mooi van Venezuela en bij zijn bezoek aan Caracas, en het beste succes op zijn inspectie langs de Bovenwinden.

Billijk en Rechtvaardig.

Twee weken geleden schreven wij onder dezen titel een stukje ten voordeele van den telegrambesteller DE CUBA. We deden het op verzoek van Aruba. Nu meldt men ons, dat tot op 25 Febr. nog geen ander benoemd was als brievenbesteller en er dus geen onbillijkheid jegens DE CUBA werd gepleegd. Waarvan we gaarne akte nemen met het beleefd en vriendelijk verzoek toch altijd de redactie juist en volledig te willen inlichten. Over wat op een afstand gebeurt, moeten we ons kunnen verlaten op de gegevens ons verstrekt.

De nieuwe loodsboot.

De nieuwe sterke Kromhout Motor is aangekomen en zal spoedig in gebruik worden genomen.

Dr. Ledeboer.

Herhaaldelijk werd ons verzekerd, dat Dr. LEDEBOER van Rotterdam zich hier zal vestigen als oculist.

Het Rookgevaar.

Deze week hadden de bewoners van Otrabanda weer zeer veel last van neervallend zwartsel. De *Stuyvesant* heeft een slechten naam en zal er ook wel schuld aan hebben.

Havenpolitie-rookverdrijvers worden onontbeerlijk.

Venezuela en Curaçao.

Uit het bericht van den Gouvernementssecretaris kan men opmaken, dat de tegenwoordige Regeering van Venezuela alles goed wil maken wat tijdens de Castro-onlusten werd bedorven. We verheugen ons over deze goede gezindheid van Venezuela ten opzichte van Curaçao.

Welkom.

Met de pakket *Estelle* zijn hier Donderdag morgen aangekomen de Zeereerw. Pastoor HARTENDORFF en PRIORIN AGNES van St. Martin, plus twee Jongedames die in Nederland het blank habijt van St. Dominicus zullen aantrekken.

Hartelijk welkom aan allen.

Pastoor HARTENDORFF is hier om wegens ziekte gekeurd te worden en verlof naar Nederland te bekomen.

PRIORIN AGNES gaat Maandag naar Aruba om een derde Novice te halen voor Voorschoten.

Goede Reis.

De Zeereerw. frater Superior Generaal fr. M. ELIGIUS vertrekt Maandag met de Venezuela naar Trinidad, de Eerw. frater Radulphus zal ZEW. daarheen vergezellen. Fr. RADULPHUS keert terug naar Curaçao en Fr. ELIGIUS zal via Suriname zijn terugreis naar Nederland vervolgen.

D. T.

Na de vorige maand het Station *Daniel* te hebben bezocht, bracht Z. Exc. de Gouverneur Woensdag een bezoek aan het Station in het Riffort.

Gistermiddag is de Chef der D. T. de Heer D. MOLENKAMP ter inspectie naar Aruba vertrokken en gaat Maandag met de *Estelle naar Bonaire.*

Posterijen.

Vorige Week.

Onafgehaalde brieven:

Miguel Marquez. Ramon de los Santos Marin.

Gewone stukken:

Matilda Martis, Migel Bernabela, Carolina Floris, Josefina Bermott, Angelica Mazzei, Bernetti Peverval, Mo. Kingie, Josefa P. de Galavis, Silvania de Juliao, Romula Visla, Maria F. Bernabel, Chas Grandville, Stwart Neff Jr. Bernard Färber, Santiago Rodriguez, Theresilia Alberto (5), Jose Miguel Sanches, Anita Paula de Jongote. Carlito Vos, Urbano Salazar, Federico Tromp, Luisa de Jumar, Fransica Willems, Jacobs Heivegen, Antonio Fite.

Officiëele Berichten.

Aan het hoofd van den post voor D. T. op Bonaire J. Z. Hermans is tot herstel van gezondheid een maand verlof naar Curaçao verleend; de hulpseiner F. H. Ruiz is tijdelijk belast met de fuctien van hoofd van dien post.

De deurwaarder-cipier op Bonaire P. J. W. de Vos is eervol ontheven uit die functien en benoemd tot bode ter Gouvernements-Secretarie, van den Kolonialen Raad en de Kamer van Koophandel en Nijverheid alhier.

De bode van de Gouvernemets-Secretarie enz. alhier C. M. Nuboer is eervol ontheven uit die functie en benoemd tot deurwaarder cipier op Bonaire.

Aan den agent van politie 2e klasse H. Besselink is tot herstel van gezondheid drie weken verlof verleend.

Aan den deurwaarder-cipier op Aruba A. M. van Embden is op zijn verzoek eervol ontslag als zoodanig verleend; en Daniel Bienvenu is tijdelijk benoemd tot kommies der belastingen, deurwaarder-cipier op Aruba.

De kommies der belastingen J. A. Maduro is van Aruba overgeplaatst op Curaçao.

De heer Sidney D. Q. Beaujon is tijdelijk benoemd tot schrijver en werkzaam gesteld op het postkantoor alhier.

Aan het hoofd der Hendrikschool G. Landheer is tot verder herstel van gezonnheid een week verlofsverlenging verleend.

De onderwijzer H. Scholtens Kzn is opnieuw benoemd bij het openbaar onderwijs in de kolonie Curaçao.

Aan den R. K. Geestelijke van den 2n rang W. T. F. Saris is om gewichtige redenen drie maanden verlof verleend, met vergunning zich naar Nederland te begeven.

In de commissie, belast met de voorbereiding en de leiding van het volksfeest op den verjaardag van H. M. de Koningin op 31 Augustus a. s. zijn benoemd de heeren L. A. van den Berge, G. Geerling, P. B. Gorsira, P. C. Gorsira, L. B. van Henegouwen, Benj. Maduro en G. A. 't Sas.

BUITENLAND.

Algemeen Overzicht

Nu, bij het overlijden van Paus Benedictus komt reeds duidelijk aan het licht, hoe het wijze en tactvolle beleid van dezen bekwamen Paus, gedurende geheel zijne regeering ten voordeele is geweest van de Katholieke Kerk.

Het duidelijkste komt dit naar voren in Italië zelf, waar de grootmachten der loge, sinds 1870 voortdurend gestreden hebben tegen het Vaticaan en waar zij thans ernstig streven naar een verzoening.

Nog in de oorlogsjaren was het vooral Italië, dat elken invloed van den Paus wilde ondermijnen en Engeland en Franrijk wist te dwingen den Paus van de vredesconferenties uit te sluiten.

En nu eindelijk zien wij bij den dood van dezen Paus die zelfde Italiaansche Regeering voor het eerst de Souvereiniteit des Pausen erkennen en hem alle eer bewijzen, die alleen aan vorstelijke personen gegeven wordt. De Italiaansche Regeering liet zich in de laatste lagen voortdurend officieel inlichten omtrent den gezondheidstoestand van den Paus en toen de mededeeling van zijn overlijden kwam, werd gelast dat alle openbare gebouwen de vlag halfstok zouden hijschen.

De Gouverneurs van de Italiaansche regeering in den vreemden werden onmiddellijk officieel met het overlijden in kennis gesteld, alle staatsscholen en Departementen werden als teeken van rouw gesloten en de Minister-President zelf kwam namens de Italiaansche Regeering aan het Vaticaan een bezoek van rouwbeklag brengen.

In den Italiaanschen Senaat werd de Paus op officieele wijze herdacht en wanneer straks de Kamer bijeenkomt zal dit ook daar op gelijke wijze geschieden.

Al deze gebeurtenissen wijzen er wel sterk op, hoe de verhouding van de Italiaansche Regeering ten opzichta van het Vaticaan geheel gewijzigd is en in deze dagen heeft de Italiaansche Regeering duidelijk erkend, dat de oplossing, die zij in 1870 aan de Romeinsche kwestie gegeven heeft maar die door het Vaticaan nooit is erkend, niet te handhaven is.

Intusschen zal de verzoenende houding der Italiaansche Regeering, die uit al deze maatregelen blijkt — zoo is ook nu weer bepaald, dat alle burgerlijke en militaire autoriteiten, die uitgenoodigd werden, aan de Pauselijke begrafenis moesten deelnemen — er veel toe bijdragen, dat straks onder den nieuwen Paus de betrekkingen tusschen den H. Stoel en het Quirinaal worden hersteld.

Wij houden bij dit alles eerst goed in 't oog, dat de houding der Italiaansche Regeering in deze grootendeels geleid wordt door een soort eigen belang.

Maar daardoor komt juist des te duidelijker aan het licht, dat in den 50 jarigen strijd tusschen de Loge en het Vaticaan, dit laatste de overwinnaar is gebleken, want de strijd der Loge heeft niet het Vaticaan verzwakt, maar wel de positie der Italiäansche regeering, die in 1870 met een lachend gebaar de protesten van het Vaticaan in den wind sloeg, en meende, na den Paus van zijn militaire macht te hebben beroofd, eenzijdig de Romeinsche kwestie te kunnen regelen.

De groote zedelijke macht van den Paus blijkt thans ook in Frankrijk, dat in 1904 dacht straffeloos met het Vaticaan te kunnen breken.

Frankrijk heeft reeds ingezien; hoe het daardoor niet het Vaticaan maar zichzelf nadeel berokkende en herstelde de betrekkingen, door Combes afgebroken.

Maar vooral de wijze waarop Millerand in zijn telegram aan Rome ernstig uiting gaf äan zijn droefheid en de Minister-President Poincaré aan den Nuntius te Parijs Mgr. Cerreti, zegt wel duidelijk, hoe hartelijk de betrekkingen tusschen beide machten zijn en hoezeer Frankrijk de groote beteekenis van het Pausdom waardeert.

Ook het feit, dat aan de Kardinalen die door Frankrijk naar Rome vertrekken om deel te nemen aan het Conclave, een extra trein is aangeboden door de Fransche Regeering, wijst in die richting.

Nemen we ten slotte het machtige Engeland.

De koning van dit protestantsche land heeft zich onmiddelijk na den dood des Pausen tot het Vaticaan gewend om zijn deelneming uit te spreken en de Engelsche Minister van Buitenlandsche Zaken, getuigde in een telegram aan den Kardinaal-Staatssecretaris dat de Paus zich gedurende den te korten tijd, dat Hij deze hooge waardigheid heeft bekleed, zich zelf voortdurend een vriend van den vrede en een standvastig pleitbezorger van de moreele broederschap der menscheid heeft betoond.

Wanneer zoo een niet-Katholiek Engelsch Staatsman over den Paus van Rome spreekt, dan bewijst dit wel op welk een verheven en bekwame wijze de nu overleden Paus de Kerk van Christus heeft bestuurd.

En wanneer dan op dit oogenblik de Katholieke Kerk voor de wereld in een schitterende luister verschijnt en de groote zedelijke macht van haar Opperherder duidelijker dan ooit naar voren komt, dan hebben wij dit naast God te danken aan den nu overleden Paus, die in de zoo uiterst moeilijke jaren die achter ons liggen, de beteekenis der Katholieke Kerk niet alleen te handhaven wist maar zelfs heeft opgevoerd tot een hoogte, dat zij door vriend en vijand moet worden gezien en erkend.

De a. s. conferentie te Genua.

De regeering te Washington is tot de conclusie gekomen, *dat de deelneming van Amerika* aan de conferentie te Genua onder de tegenwoordige omstandigheden *geen nut kan opleveren*. Harding heeft over dit onderwerp een conferentie gehouden met Hughes en senator Lodge, den leider der republikeinen, in den Senaat. Het resultaat hiervan was een verklaring, dat het kabinet tegen deelneming van Amerika aan de conferentie te Genua is totdat:

1e. Rusland er in toestemt, het groote gedeelte van zijn roode leger te ontbinden en de plechtige verzekering geeft van zijn vermogen en vasten wil om een stabiele regeering te handhaven.

2e. Frankrijk zijn leger tot op vredessterkte vermindert en zijn budget, thans bezwaard door uitgaven voor bewapening, in evenwicht brengt.

Op goed gezag wordt gemeldt, dat Harding persoonlijk Amerika vertegenwoordigd zou willen zien op de conferentie van Genua, wanneer er eenige kans bestaat, dat zij goede resultaten kan opleveren. Zijn meening wordt gedeeld door Hoover, den minister van Handel en door Mellon, den minister van Financiën.

Daarentegen verluidt, dat staatsecretaris Hughes het sterkst gekant is tegen Amerika's deelneming en van meening is, dat de conferentie van Genua de economische problemen van Europa en van de rest der wereld niet kan oplossen, vóór de geest van de gansche politiek is veranderd.

Rusland en de conferentie te Genua.

Volgens een mededeeling van de Russische handelsdelegatie te London liet Tsitsjerin aan den Italiaanschen premier Bonomi, in antwoord op diens uitnoodiging aan Rusland tot deelneming aan de conferentie te Genua weten, dat den 27sten Januari een buitengewone zitting is gehouden van het Al-Russische Centrale Uitvoerende Comité voor de benoeming van gedelegeerden, van alle volmachten voorzien. Tsjitsjerin verzocht aan Bonomi zoo spoedig mogelijk te worden ingelicht over de samenstelling der agenda en om mededeeling of over het programma werd gesproken door de mogendheden, die te Cannes zullen zijn vertegenwoordigd, opdat de Russische regeering het programma ook te voren zou kunnen bespreken.

Volgens een verdere mededeeling van de Russische handelsmissie zeide Sereda, de voorzitter van de landbouw-afdeeling van het centrale reconstructie-comité, in een interview, dat de problemen voor verbetering van den Russischen bodem, voor electrificatie, het aanschaffen van moderne landbouwwerktuigen, enz., niet kunnen worden verwezenlijkt zonder in de ruimste mate gebruik te maken van buitenlandsch kapitaal, waarvoor over het geheel 1 milliard goudroebel wordt vereischt.

Daarvan fs 540 millioen noodig voor verbetering van den bodem, uitbreiding der spoorwegen, landwegen, enz. De rest is noodig voor herstel van den veestapel en electrificatie van den landbouw en landelijke industrieën. Gedétailleerde plannen worden uitgewerkt voor een groote buitenlandsche leening en voor concessies in het Wolga-gebied, bestaande uit eenige groote nationale bezittingen. De uitvoering van alle werken van reconstructie en de deelneming van buitenlandsch kapitaal zou honderdvoudig vrucht opleveren.

Engeland en Frankrijk.

Tusschen Londen en Parijs wordt op dit oogenblik druk geconfereerd, en wel over het Engelsch—Fransche verdrag, dat in Cannes besproken is en toen tot zulk een verontwaardiging in het Fransche parlement aanleiding gaf.

Dat de besprekingen op dit punt thans van Fransche zijde worden hervat, bewijst wel, dat men in Fransche kringen een militair bondgenootschap met Engeland op hoogen prijs stelt.

Trouwens, bij het eerste onderhoud, dat Poincaré met Lloyd George had, op diens doorreis van Cannes naar Londen, bracht de nieuwe Fransche minister-president dit onderwerp reeds ter sprake.

Poincaré stelde toen voor, dat het Fransch—Engelsche verbond zou dienen voor een integrale handhaving van het vredesverdrag van Versailles, een voorstel dat Lloyd George absoluut verwerpelijk achtte.

Intusschen heeft nu de Fransche regeering den Franschen gezant in Londen een nieuw voorstel over deze zaak doen toekomen, welk voorstel deze aan den Engelschen minister van Buitenlandsche Zaken, Lord Curzon, zou aanbieden en dan trachten, de Engelsche regeering voor dit plan te winnen.

De voorstellen zijn nog niet bekend gemaakt, omdat minister Curzon op dit oogenblik niet in Londen vertoeft, maar te oordeelen naar hetgeen enkele Fransche bladen er over uitlaten, schijnt ons de kans niet groot dat Engeland er op in zal gaan.

Op de allereerste plaats wil Frankrijk, dat het verdrag langer dan 10 jaar zal gesloten worden, omdat het 10 jaar in de wereldgeschiedenis een zeer korte spanne tijds vindt en de betrekkingen tusschen Frankrijk en Duitschland in 1932 zeer kritiek kunnen zijn.

Over deze verlenging zou misschien nog wel te spreken zijn, indien Frankrijk aan dit verdrag niet geheel andere bepalingen verbonden wilde zien.

Zoo wil de nieuwe Fransche regeering ook, dat het verdrag zal dienen tot een bescherming der intergeallieerde Rijntroepen. Natuurlijk bedoelt men hiermede iets anders dan een bescherming tegen een eventueele aanval van Duitschland op het bezettingsleger, want in dit geval voorzien reeds de artt. 240— 244 van het vredesverdrag.

De bedoeling is echter een geheel andere. Frankrijk wil door dit nieuwe verdrag Engeland binden, om het bezettingsleger, voortdurend op volle sterkte te houden, totdat Duitschland volledig aan zijn verplichtingen heeft voldaan. Een vermindering der bezettingslasten zou dan dus uitgesloten zijn.

Veel onaannemelijker is is echter de bepaling, waarin Engeland zich verbindt te bepalen, met hoeveel strijdmachten het de eerste 15 jaren de veiligheid van Frankrijk garandeeren kan.

De Engelsche regeering heeft gezegd: Wij zullen U in geval van een aanval steunen met onze geheele zee- en landmacht.

Neen, zeggen de Franschen, die verklaring is ons niet genoeg, gij moet zeggen op hoeveel divisies en slagschepen wij kunnen rekenen.

In deze bepaling komt duidelijk de militaristische bedoeling van Frankrijk om den hoek gluren. Het wil den Engelschen bondgenood voorloopig voor een groot aantal jaren vastleggen aan een bepaalde militaire bewapening, om daardoor een eventueele vermindering der bewapening te voorkomen.

Immers, zou Engeland hiertoe willen overgaan, dan zou Frankrijk dit kunnen beletten door een verwijzing naar het militaire verdrag, waarin wordt bepaald, dat Engeland Frankrijk met zooveel manschappen en zooveel schepen zal steunen.

Wij gelooven niet, dat er ooit één Engelsche regeering hiervoor te vinden zou zijn, maar zeker niet op dit oogenblik.

In Engeland leeft men in een verkiezingsperiode en nu blijkt wel duidelijk, dat het Engelsche volk van een militaristische politiek niets meer weten wil.

De Engelschen zijn nooit erg militaristisch geweest, zoodat tijdens de oorlogsjaren eerst de dienstplicht is ingevoerd.

Maar nu heeft men van het militarisme reeds ten volle zijn bekomst en de Engelschen willen niets liever dan dat de economische betrekkingen met alle volkeren weer hersteld worden en de handel weer zijn ouden bloei zal bereiken.

Zelfs tegen het militaire verdrag, zooals Lloyd George het te Cannes onwikkelde, heeft men groote bezwaren.

We gelooven dan ook, dat de Franschen zelf met Poincaré in Londen weinig gehoor zullen vinden.

En dan?

Geen vermindering der schadevergoeding, geen economische maatregelen, zooals Poincaré reeds dreigt? Er is ook nog zoo iets als een economische noodzakelijkheid, die zich in Frankrijk minstens even erg doet gevoelen als elders en die ook de Fransche regeering niet ongestraft kan verwaarloozen.

Bekendmaking.

De ondergeteekende maakt hierbij bekend, dat Pietermaai, vanaf den hoek Theaterstraat tot den hoek Damplein, vanaf Donderdag, den 2n Maart 1922 tot Zondag, den 12n. Maart d.a.v. voor het verkeer met motorrijtuigen, rijtuigen en alle andere vervoermiddelen gesloten zal zijn.

Curaçao, den 27n. Februari 1922.

De Procureur-generaal,

J. B. Gorsira.

BEKENDMAKING.

De eigenaren van de in 1907 en 1908 door Venezolaansche kustwachters aangehouden en opgebrachte Nederlandsche vaartuigen „Justicia," „Penelope", „Estela", „Camita" en „Marion" of hunne rechtverkrijgenden, worden hierbij opgeroepen om zich bij den ondergeteekende te vervoegen ter bekoming van nadere inlichtingen.

Willemstad, 25 Februari 1922.

De Gouvernements-Secretaris,

BOOMGAART.